

RADIOTAAJUUKSIEN KÄYTÖSTÄ JA TAAJUUSSUUNNITELMASTA ANNETUN VALTONEUVOSTON ASETUKSEN MUUTTAMINEN

1. ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Asetuksen tarkoitus

Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 95 §:n mukaan valtioneuvoston asetuksella vahvistetaan yleiset periaatteet taajuuksien käytölle toimiluvanvaraisen tele-, televisio- ja radiotoiminnan harjoittamiseen tarkoitetuille taajuusalueille. Valtioneuvosto on 18 päivänä joulukuuta 2014 antanut valtioneuvoston asetuksen radiotaajuuksien käytöstä ja taajuussuunnitelmasta (1246/2014). Asetuksessa on säännökset televisio-, radio- ja matkaviestinverkkojen lukumäärästä, toimintaan käytettävistä taajuusalueista sekä eräistä teknisluonteisista seikoista. Asetuksen liitteenä on yksityiskohtainen listaus toimiluvanvaraiseen teletoiintaan varattujen taajuusalueiden käyttörajoituksista.

3,5 gigahertsin taajuusalue voidaan osoittaa langattoman laajakaistan käyttöön vuoden 2019 alusta. Sen käyttöönotto tällöin edellyttää taajuuksien myöntämistä vuoden 2018 aikana. Taajuusalue on seuraavan sukupolven mobiiliteknologia 5G:n rakentumisen kannalta keskeinen. Ennen vuoden 2018 aikana järjestettävää 3410-3800 megahertsin taajuuksien huutokauppaa asetusta tulisi muuttaa siten, että huutokaupattavat taajuudet ilmenevät asetuksesta tarkemmalla tasolla. Asetuksessa on tällä hetkellä säädetty, että taajuusalueet 3400-3600 megahertsiä ja 3600-3800 megahertsiä ovat sähköisten viestintäpalvelujen tarjontaan soveltuvien maanpäällisten järjestelmien käytössä alueellisesti. Taajuusalue 3410-3800 olisi käytettävissä Manner-Suomessa valtakunnallisesti langattoman laajakaistan käyttöön. Huutokaupalla myönnettävien taajuuksien toimilupakausi alkaisi 1 päivänä tammikuuta 2019.

Lisäksi asetusta ajantasaistettaisiin tekemällä siihen eräitä muita muutoksia. Televisioverkkoja ja kognitiivisia radioverkkoja koskevia säännöksiä päivitetäisiin muun muassa siten, että niistä ilmenisivät tällä hetkellä verkkojen käytössä olevat taajuusalueet. Analogisia radioverkkoja koskevaan säännökseen tehtäisiin kielellisiä muutoksia ja varmistettaisiin radiotaajuuksia ja radiolähettimien sijaintikuntia koskevien tietojen ajantasaisuus määräämällä niistä jatkossa asetuksen sijasta ohjelmistotoimiluvissa.

Lisäksi asetuksen liitteen käyttörajoitealueiden koordinaatit päivitetäisiin julkisen hallinnon suosituksen ja yleisesti käytetyn koordinaattijärjestelmän ETRS-TM35FIN mukaisiksi. Muutoksella ei olisi vaikutusta käyttörajoitealueiden kokoon.

Asetuksen vaikutukset

Tehtävillä muutoksilla mahdollistetaan 5G-verkkojen rakentumisen kannalta tärkeän taajuusalueen 3410-3800 käyttö valtakunnallisesti Manner-Suomessa. Lisäksi asetusta ajantasaistettaisiin ja päivitetäisiin vastaamaan nykytilaa muun muassa televisioverkkojen käytössä olevien taajuusalueiden ja kanavanippujen osalta.

2. ASETUKSEN YKSITYISKOHTAINEN SISÄLTÖ

2 § Televisioverkot

Pykälän 1 momentissa säädetään televisiotoimintaan käytettävästä taajuusalueesta. Voimassaolevan momentin mukaan televisiotoimintaan käytettävät taajuusalueet ovat 174-230 megahertsiä ja 470-790 megahertsiä. Taajuusalue 470-790 megahertsiä on käytettävissä televisiotoimintaan 31. päivään joulukuuta 2016 ja 470-694 megahertsiä 1 päivästä tammikuuta 2017.

Osa aikaisemmin televisiotoimintaan käytetystä taajuusalueesta siirtyi vuoden 2017 alussa langattoman laajakaistan käyttöön. Momenttia ehdotetaan sen selkiyttämiseksi muutettavaksi siten, että momentista ilmenisi vain tällä hetkellä televisiotoimintaan käytössä oleva taajuusalue 470-694 megahertsiä. Ehdotetun momentin mukaan televisiotoimintaan käytettävät taajuusalueet ovat 174-230 megahertsiä ja 470-694 megahertsiä.

Pykälän 2 momentissa säädetään toimiluvanvaraisen televisiotoiminnan käytössä olevista kanavanipuista niin sanotulla UHF –alueella ennen 1.1.2017 ja sen jälkeen. Voimassaolevan momentin mukaan taajuusalueella 470-790 megahertsiä valtakunnallisen ja alueellisen televisiotoiminnan yhteiskäytössä on kuusi kanavanippua, joista yksi on ensisijaisesti varattu Yleisradio Oy:n julkisen palvelun tehtävän hoitamista ja Yleisradio Oy:lle myönnetyn toimiluvan mukaisen ohjelmiston välittämistä varten. Alueelliseen televisiotoimintaan Helsingin, Vaasan ja Seinäjoen seuduilla on kullakin alueella käytettävissä yksi kanavanippu 31 päivään joulukuuta 2016. Taajuusalueella 470-694 megahertsiä on televisiotoiminnan yhteiskäytössä viisi valtakunnallista, yksi osavaltakunnallinen ja yksi alueellinen kanavanippu 1 päivästä tammikuuta 2017.

Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä ilmenisi tällä hetkellä televisiotoiminnan käytössä olevat kanavaniput. Lisäksi termi yhteiskäyttö poistettaisiin tarpeettomana, koska taajuudet on varattu kanavanipuille yksilöidysti. Myös Yleisradio Oy:n toimiluvanvaraista toimintaa koskeva maininta poistettaisiin tarpeettomana, koska Yleisradio Oy ei harjoita toimiluvanvaraista toimintaa vaan ainoastaan momentissa mainittua ja sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 24 §:ssä tarkoitettua julkisen palvelun tehtävää. Lisäksi momenttiin tehtäisiin kaupallista yleisen edun toimintaa koskeva lisäys. Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 26 §:n mukaan sananvapauden, moniarvoisen viestinnän ja televisiotarjonnan monipuolisuuden turvaamiseksi valtioneuvoston asetuksessa osoitetaan yleisen edun televisiotoimintaan tarvittava määrä kapasiteettia. Tällaiset kanavat ovat tällä hetkellä samassa kanavanipussa Yleisradion julkisen palvelun kanavien kanssa ja asetusta muutettaisiin vastaamaan tämänhetkistä tilannetta.

Ehdotetun momentin mukaan taajuusalueella 470-694 megahertsiä on toimiluvanvaraisen televisiotoiminnan käytössä viisi valtakunnallista, yksi osavaltakunnallinen ja yksi alueellinen kanavanippu. Valtakunnallisista kanavanipuista yksi on ensisijaisesti varattu Yleisradio Oy:n sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 24 §:ssä tarkoitettua julkisen palvelun tehtävän hoitamista ja lain 26 §:n 1 momentissa tarkoitettua kaupallista yleisen edun televisiotoimintaa varten.

Pykälän 3 momentissa säädetään toimiluvanvaraisen televisiotoiminnan käytössä olevista taajuuksista niin sanotulla VHF –alueella. Voimassaolevan momentin mukaan taajuusalueella 174-230 megahertsiä on valtakunnallisen toimiluvanvaraisen televisiotoiminnan yhteiskäytössä kaksi kanavanippua. Lisäksi taajuusalueella 174-230 megahertsiä on yksi lähes valtakunnallinen kanavanippu.

Momentista ehdotetaan poistettavaksi termi yhteiskäyttö tarpeettomana, koska taajuudet on varattu kanavanipuille yksilöidysti. Lisäksi momentti päivitetäisiin vastaamaan tarkkuudeltaan UHF –alueesta säätävää pykälän 2 momenttia siten, että momentissa mainittaisiin kanavanippujen valtakunnallisuuden aste. Ehdotetun momentin mukaan taajuusalueella 174-230 megahertsiä on toimiluvanvaraisen televisiotoiminnan käytössä kaksi valtakunnallista ja yksi osavaltakunnallinen kanavanippu.

Pykälän 4 momentissa säädetään siitä mitkä televisiotoiminnalle varatuista taajuusalueista ovat myös radiomikrofonien käytössä ennen 1.1.2017 ja sen jälkeen. Momenttia ehdotetaan sen selkiyttämiseksi muutettavaksi siten, että momentista ilmenisi vain tällä hetkellä myös radiomikrofonien käytössä oleva taajuusalue. Ehdotetun momentin mukaan taajuusalueet 174-230 megahertsiä ja 470-694 megahertsiä ovat lisäksi käytettävissä radiomikrofoneille.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi viides momentti. Ehdotuksen mukaan televisiotoiminnan käyttöön tarkoitetuista kanavanipuista määrätään tarkemmin sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 96 §:n nojalla annetulla Viestintäviraston määräyksellä. Televisiolähtäjien suurimman sallitun säteilytehon ja muut tekniset tiedot Viestintävirasto määrää sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 42 §:n 1 momentin nojalla määräämissään radioluvan ehdoissa. Momentti on luonteeltaan informatiivinen. Myös voimassa olevassa analogisia radioverkkoja koskevassa asetuksen 4 §:n 3 momentissa on informatiivinen säännös Viestintäviraston määräyksestä ja radioluvan ehdoista.

3 § Kognitiiviset radioverkot

Pykälässä säädetään kognitiivisille radioverkoille käytettävistä taajuusalueista ennen 1.1.2017 ja sen jälkeen. Voimassaolevan pykälän mukaan kognitiivisten radiojärjestelmien toimintaan käytettävä taajuusalue on 470-790 megahertsiä 31 päivään joulukuuta 2016 ja 470-694 megahertsiä 1 päivästä tammikuuta 2017. Kognitiiviset radiojärjestelmät eivät kuitenkaan saa suojausta muun radioviestinnän aiheuttamilta häiriöiltä, eivätkä ne saa aiheuttaa häiriöitä muulle radioviestinnälle. Pykälää ehdotetaan sen selkiyttämiseksi muutettavaksi siten, että momentista ilmenisi vain tällä hetkellä kognitiivisten radioverkkojen käytettävissä oleva taajuusalue 470-694 megahertsiä.

Ehdotetun momentin mukaan kognitiivisten radiojärjestelmien toimintaan käytettävä taajuusalue on 470-694 megahertsiä. Kognitiiviset radiojärjestelmät eivät kuitenkaan saa suojausta muun radioviestinnän aiheuttamilta häiriöiltä, eivätkä ne saa aiheuttaa häiriötä muulle radioviestinnälle.

4 § Analogiset radioverkot

Pykälässä säädetään analogisille radioverkoille käytettävistä taajuusalueista. Voimassaolevan pykälän 3 momentin mukaan radioverkkojen käyttöön tarkoitetuista radiotaajuuksista ja radiolähtäjien sijaintikunnista määrätään sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 96 §:n nojalla annetulla Viestintäviraston määräyksellä. Radiolähtäjien suurimman sallitun säteilytehon ja muut tekniset tiedot Viestintävirasto määrää lain 42 §:n 1 momentin nojalla määräämissään radioluvan ehdoissa.

Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että momentin ensimmäisen virkkeen termi ”radioverkkojen käyttöön” tarkoitetut verkot muutettaisiin muotoon ”radiotoiminnan käyttöön” tarkoitetut verkot, jotta muotoilu vastaisi sähköisen viestinnän palveluista

annetun lain 34 §:ssä käytettyä termiä. Muutos olisi kielellinen eikä se vaikuttaisi pykälän tosiasialliseen sisältöön. Lisäksi momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Viestintäviraston määräyksellä ei enää määrättäisi radiotaajuuksista ja radiolähtetimen sijaintikunnista. Jatkossa taajuudet ja kunnat kerrottaisiin ohjelmistotoimiluvissa. Mikäli jokin ohjelmistotoimiluvan haltija esimerkiksi hakisi taajuuden siirtoa kunnasta toiseen, olisi Viestintävirastolle toimilupaviranomaisena helpompi päivittää ohjelmistotoimilupaa kuin määräystä, mikä nopeuttaisi prosessia ja varmistaisi tietojen ajantasaisuuden.

9 § Sähköisten viestintäpalvelujen tarjontaan soveltuvat maanpäälliset järjestelmät

Pykälässä säädetään langattoman laajakaistan käytössä olevista taajuusalueista. Pykälän 3 momentin mukaan sähköisten viestintäpalvelujen tarjontaan soveltuvien maanpäällisten järjestelmien käytössä ovat lisäksi taajuusalueet 2500-2690 megahertsiä valtakunnallisesti sekä taajuusalueet 3400-3600 megahertsiä ja 3600-3800 megahertsiä alueellisesti.

Voimassaolevaa 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että momentista ilmenisi tarkasti vuoden 2018 lopulla huutokaupattavat taajuudet. Ehdotetun momentin mukaan sähköisten viestintäpalvelujen tarjontaan soveltuvien maanpäällisten järjestelmien käytössä ovat lisäksi taajuusalueet 2500-2690 megahertsiä valtakunnallisesti sekä taajuusalueet 3410-3800 megahertsiä valtakunnallisesti. Alle 3400 megahertsin taajuuskäytön suojaamiseksi tarvitaan 10 megahertsin suojakaista, mistä johtuen taajuusaluetta voidaan käyttää langattomalle laajakaistalle alueella 3400-3800 megahertsiä.

Liite

Asetuksen liitteessä säädetään toimiluvanvaraiseen teletoimintaan varattujen taajuusalueiden käyttörajoituksista. Liitteen käyttörajoitealueiden koordinaatit päivitetäisiin julkisen hallinnon suosituksen ja yleisesti käytetyn koordinaattijärjestelmän ETRS-TM35FIN mukaisiksi. Muutoksella ei olisi vaikutusta käyttörajoitealueiden kokoon.

Asetuksen voimaantulo

Asetuksen on tarkoitus tulla voimaan 13 päivänä heinäkuuta 2018.

Asian valmistelu

Liikenne- ja viestintäministeriö toimitti asetuksen laajalle lausuntokierrokselle keskeisille viranomaisille ja etujärjestöille, teleyrityksille ja muille alan toimijoille ja taajuusalueiden käyttäjäryhmiä ja kuluttajia edustaville tahoille x.x.-x.x.2018 välisenä aikana. Lausunnon toimitti pyynnön saaneista x tahoja.

Lausuntojen kuvaus..

Eesitys

Liikenne- ja viestintäministeriö esittää, että valtioneuvosto antaa asetuksen radiotaajuuksien käytöstä ja taajuussuunnitelmasta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta edellä esitetyllä tavalla.